

Zasedání Odborné skupiny pro podporu osob s omezenou schopností právně jednat

Datum: 10.10.2024

Poradu řídila: Camille Latimier (SPMP ČR)

Přítomni: JUDr. Štefan Čulík (MPSV), Mgr. Barbora Brozová Rittichová (MSP), Mgr. Blanka Espinoza (ÚV ČR), Mgr. Jana Kolářková Zapletalová (Justiční akademie, online), JUDr. Pavel Kotrady (Okresní soud ve Vsetíně), JUDr. Pavel Ptáčník (ÚV ČR), Mgr. Aneta Redlichová (MSP), Mgr. Jan Strnad (Rytmus – od klienta k občanovi, z.ú.), Mgr. Zuzana Durajová (KVOP) – host, Mgr. Štěpán Klásek (MV) – host, PhDr. Filip Novotný (MPSV, online) – host

Přítomných bylo 6 z 11 členů.

Program jednání:

- 1) Úvodní informace
- 2) Aktuální témata v oblasti podpory osob s omezenou schopností právně jednat
- 3) Plnění usnesení vlády ze dne 26. června 2024 č. 419 a úkolu analyzovat situaci v oblasti opatrovnictví osob, které mají jiného než veřejného opatrovníka, a podpůrných opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat
- 4) Stanovení dalších kroků, úkolů a termínu dalšího zasedání

1. bod - Úvodní informace

Jednání zahájila předsedkyně Odborné skupiny Camille Latimier, která členky a členy přivítala a shrnula program jednání.

2. bod - Aktuální témata v oblasti podpory osob s omezenou schopností právně jednat

Zuzana Durajová informovala o nedávném rozhodnutí Ústavního soudu, který se v reakci na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu zabýval mimo jiné i povahou veřejného opatrovnictví. KVOP se prostřednictvím tzv. amicus curiae připojila k ústavní stížnosti původního žalobce proti tomuto rozhodnutí a požádala jeho zrušení pro protiústavnost, k čemuž se připojilo také Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo vnitra. Ústavní soud potvrdil, že výkon veřejného opatrovnictví je výkonem přenesené působnosti a potvrdil tak i pravomoc veřejného ochránce práv šetřit stížnosti osob se zdravotním postižením na veřejné opatrovníky (obce). Nevyjádřil se však k tomu, kdo by měl mít nad touto problematikou gesci, a vrátil věc k rozhodnutí zpět Nejvyššímu správnímu soudu.

Pavel Kotrady informoval o postupu prací na materiálu zabývajícím se problematikou zadávání znaleckých posudků v řízení o svéprávnosti, který by měl být dokončen do konce tohoto roku. Na základě připomínek a zájmu soudů byla rozšířena kapitola o clearingů.

Barbora Brozová Rittichová informovala o aktivitách Světové sítě opatrovníků, včetně konference v Buenos Aires a nadcházejícího setkání v Evropě, které by se mělo konat nejspíše v Holandsku.

Dále se diskutovalo o návrhu novely k § 38 ZŘS, která by měla zavést možnost využití clearingů místo znaleckého posudku. Tuto novelu v současné době projednává Poslanecká sněmovna.

Pavel Kotrady také informoval, že byla provedena systemizace justičních pracovníků pro rok 2025, která počítá i se soudními sociálními pracovníky.

3. bod - Plnění usnesení vlády ze dne 26. června 2024 č. 419 a úkolu analyzovat situaci v oblasti opatrovnictví osob, které mají jiného než veřejného opatrovníka, a podpůrných opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat

Camille Latimier představila úkol vycházející z daného usnesení vlády, zejména provedení analýzy, jejímž cílem by mělo být posoudit aktuální situaci v oblasti soukromého opatrovnictví a podpůrných opatření. Je potřebné zpracovat nová data, která zatím nejsou k dispozici, a to především prostřednictvím kvalitativního výzkumu.

Filip Novotný informoval o návrhu MPSV zřídit za účelem tvorby analýzy pracovní skupinu složenou ze zástupců MPSV, MSp a VVOZP, a to vzhledem ke krátkému termínu pro splnění usnesení.

Camille Latimier vyjádřila obavy ohledně náročnosti zpracování analýzy, zejména z důvodu nedostupnosti potřebných dat a nedostatečných kapacit pro provedení kvalifikovaného výzkumu. Zdůraznila, že je důležitější zajistit kvalitní podklady než úspěchat splnění termínu, a navrhla zapojení externího subjektu, který by mohl analýzu provést (např. VÚPSV).

Dále probíhala diskuze týkající se možností provedení analýzy.

Štefan Čulík upozornil na nutnost přehodnotit termíny vzhledem k aktuální situaci. Podotkl, že původní termíny vycházely z předpokládaného termínu přijetí zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s veřejným opatrovnictvím, jehož původně plánovaný termín přijetí již není aktuální.

Filip Novotný již kontaktoval VÚPSV s dotazem, zda by měli kapacity pro realizaci této analýzy a za jakých podmínek. Jakmile obdrží odpověď, bude informovat ostatní členy skupiny.

V závěru diskuze bylo dohodnuto, že je potřebné nejprve potvrdit, zda bude moci VÚPSV analýzu provést, a poté stanovit realistický termín jejího dokončení. Prozatím byl navržen kompromisní termín prodloužení do konce října roku 2025, aby se zajistilo, že analýza bude provedena kvalitně. Bylo také zdůrazněno, že analýza by měla obsahovat praktické poznatky z terénu, nikoli právní analýzu stávajícího stavu.

Bylo by také vhodné, aby paní zmocněnkyně požádala paní vrchní ředitelku sekce rodinné politiky a sociálních služeb MPSV Mgr. Bc. Zdislavu Odstrčilovou o jednání za účelem dosažení dohody

o podobě a termínu plnění úkolu uloženého ministroví práce a sociálních věcí usnesením vlády č. 419 ze dne 26. června 2024.

3. bod - Stanovení dalších kroků, úkolů a termínu dalšího zasedání

Další zasedání se uskuteční cca v polovině ledna 2025. Bude zařazen i plánovaný bod týkající se prezentace reformy opatrovnictví ve Španělsku, na jednání by tak mohli být přizváni i další hosté, např. z Notářské komory, Nejvyššího soudu či advokáti.

Camille Latimier poté poděkovala účastníkům jednání za účast a diskuzi a zasedání ukončila.

V Praze dne 10.10.2024

Zapsala: Blanka Espinoza
Úřad vlády ČR, Oddělení práv osob se zdravotním postižením

Schválila: Camille Latimier
předsedkyně Odborné skupiny